

Siết chặt tăng tín dụng sẽ triệt tiêu kết quả gói kích cầu

TRẦN TRỌNG TRIẾT

Tín dụng tăng trên mức 30%

Để chủ động kiểm soát lạm phát, Ngân hàng Nhà nước (NHNN) Việt Nam đưa ra chủ trương khống chế tăng trưởng tín dụng cả năm 2009 ở mức dưới 30%, sau đó hạ xuống 25 - 27%. Đến cuối tháng 9/2009, NHNN lại nâng hạn mức tăng trưởng tín dụng trong năm trở lại mức 30%. Tuy nhiên, trong báo cáo của Chính phủ tại Quốc hội phiên khai mạc kỳ họp thứ 6 diễn ra ngày 20/10 vừa qua, Chính phủ ước tính, tổng phương tiện thanh toán cả năm 2009 sẽ tăng khoảng 25%, tổng dư nợ tín dụng tăng khoảng trên 30%. Điều này đồng nghĩa với việc tăng trưởng tín dụng năm 2009 của ngành ngân hàng có thể sẽ tăng trên mức 30%, vượt giới hạn cho phép đưa ra trước đó. Nhiều "đại gia" trong lĩnh vực ngân hàng như Vietcombank, Vietinbank cho biết, vào thời điểm này, giới hạn tăng trưởng tín dụng cho phép 30% sắp được sử dụng hết. Với khối ngân hàng cổ phần, tuy được đăng ký hạn mức tăng trưởng theo quy mô và năng lực, song nhiều đơn vị khẳng định, trong bối cảnh hiện nay, tăng trưởng tín dụng có rủi ro tiềm ẩn lớn, nên phải

rất thận trọng. Theo Đại diện Sacombank cho biết, ngân hàng này chủ trương kiểm soát chặt chẽ hơn nữa tốc độ tăng trưởng tín dụng. Song vì năm 2008, tín dụng của Sacombank không tăng, nên khi có chủ trương kích cầu của Chính phủ trong năm 2009, ngân hàng đã đưa ra kế hoạch tăng trưởng tín dụng ở mức 60%. Đến đầu tháng 10/2009, Sacombank đã đạt tổng dư nợ 51 nghìn tỷ đồng, tương đương với mức tăng trưởng 50%. Như vậy, nếu so với kế hoạch cả năm thì tỷ lệ tăng trưởng dư nợ còn lại của Sacombank là rất ít. Trong khi đó, nhu cầu vốn của khách hàng thường có xu hướng tăng lên vào cuối năm.

Chủ trương thắt chặt tín dụng của NHNN hoàn toàn có cơ sở. Bởi theo đánh giá của Ủy ban Kinh tế Quốc hội, tốc độ tăng trưởng tín dụng năm 2009 khá nhanh. Điều này đã gây sức ép tăng lãi suất, dẫn đến tăng chi phí vốn, làm tăng giá thành sản xuất, đồng thời khiến việc huy động vốn trái phiếu Chính phủ gặp nhiều khó khăn. Ủy ban cũng nêu rõ, năm 2009, nhiệm vụ huy động vốn thông qua phát hành trái phiếu Chính phủ là 126 nghìn tỷ đồng, tuy nhiên 9 tháng đầu năm mới huy động, được 20.870 tỷ đồng.

Trên thực tế, những ngày gần đây, lãi suất huy động VND trên thị trường tiếp tục tăng, tập trung ở các kỳ hạn ngắn. Theo tổng hợp của Hiệp hội Ngân hàng Việt Nam (VNBA), nhiều ngân hàng cổ phần có mức tăng rất lớn ở nhiều kỳ hạn, đặc biệt là các kỳ hạn dưới 6 tháng. Một số NHTM đưa ra chính sách cộng thưởng lãi suất, tặng tiền khá hấp dẫn nhằm tăng cường khả năng huy động. Đây là giải pháp huy động tinh thể và ngắn hạn, nhằm đáp ứng nhu cầu vốn tăng cao những tháng cuối năm.

Giữ ổn định lãi suất, không phá giá đồng tiền

Tại hội nghị sơ kết thực hiện hỗ trợ lãi suất, Thống đốc NHNN Nguyễn Văn Giàu khẳng định, sẽ tiếp tục thực hiện có hiệu quả các giải pháp kích thích kinh tế đã đề ra trong năm 2009 theo đúng nội dung và thời gian quy định. NHNN yêu cầu từng NHTM xây dựng phương án, kịch bản cho chính mình và cho từng nhóm khách hàng. Mỗi NHTM phải có kế hoạch cụ thể để xử lý các sai sót. NHNN cũng yêu cầu các ngân hàng thực hiện kiểm soát quy mô, cơ cấu kỳ hạn tiền VND phù hợp và tập trung vốn đầu tư cho tam nông. Thống đốc khẳng định, từ nay đến đầu năm 2010, NHNN sẽ điều hành chính sách tiền tệ

linh hoạt, không có sự phá giá VND, không điều chỉnh lãi suất cơ bản và dự trữ bắt buộc. Đồng thời, NHNN sẽ thanh tra toàn diện những NHTM có lãi suất huy động từ 10% trở lên.

Những biện pháp cứng rắn của NHNN mặc dù sẽ khiến các NHTM vấp phải một số khó khăn khi nhu cầu vốn những tháng cuối năm thường tăng mạnh. Song theo nhận định của các chuyên gia kinh tế, việc thắt chặt tín dụng ở mức độ hợp lý trong bối cảnh hiện nay là phương án cần phải thực hiện nhằm ngăn chặn nguy cơ tái lạm phát có thể sẽ trở lại ngay trong những tháng cuối năm 2009, sau khi nền kinh tế có dấu hiệu phục hồi trở lại.

Chính sách tiền tệ linh hoạt, thận trọng

Với lập luận nền kinh tế tuy đã phục hồi, nhưng vẫn phải đối mặt với nhiều khó khăn, TS. Lê Xuân Nghĩa, Phó chủ tịch Ủy ban Giám sát tài chính quốc gia cho rằng, cần hết sức linh hoạt, thận trọng trong điều hành chính sách tiền tệ thời gian tới. Nếu siết tín dụng quá tay sẽ làm triệt tiêu kết quả của gói kích cầu thứ nhất. Theo TS. Nghĩa, có hai biểu hiện rõ nhất thể hiện sự khó khăn của nền kinh tế Việt Nam, đó là đầu tư của khu vực kinh tế tư nhân có dấu hiệu giảm sút trong quý III vừa qua và có xu hướng tiếp tục giảm; lượng hàng tồn kho đang tăng đáng lo ngại, từ 2.6% vào giữa năm ngoái hiện vào khoảng 5,4% GDP. "Từ bức tranh này,

rất cần tiếp tục có các biện pháp hữu hiệu để hỗ trợ tổng cầu của nền kinh tế. Nếu không, rất có thể nền kinh tế Việt Nam sẽ tìm đáy mới trong năm tới", ông Nghĩa cảnh báo.

Trong bối cảnh như vậy, việc duy trì chính sách tiền tệ mềm dẻo là cần thiết để "tiếp sức" hiệu quả cho nền kinh tế. Tuy nhiên, do lo ngại lạm phát cao quay lại, nên có nhiều ý kiến đề

ngợi siết chặt tín dụng trong thời gian tới. Dù mới chỉ là ý kiến bên lề, nhưng nó đã ảnh hưởng đến tâm lý của DN, cũng như người dân, trong đó có một bộ phận không nhỏ nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán.

Thậm chí, đã có đề xuất cần kéo tốc độ tăng trưởng tín dụng từ mức dự kiến trong năm nay là 35% xuống còn 25% trong năm 2010. Theo TS. Nghĩa, nếu làm theo phương án này rất nguy hiểm, vì bao nhiêu thành quả của gói kích cầu thứ nhất sẽ bị "đổ xuống sông xuống biển". Siết như vậy là giạt cục, đột ngột, thay vào đó cần kiểm soát theo hướng linh hoạt, thận

trọng hơn. "Một xu hướng nên tránh trong điều hành chính sách tiền tệ là khi nền kinh tế tạm vượt ra khỏi khó khăn thì dễ rơi vào trạng thái chủ quan, tự mãn, ngược lại khi xuất hiện tình thế bất lợi thì vội "nóng đầu", dẫn đến việc đưa ra những chính sách điều hành giạt cục, từ đó tác động không tích cực đến nền kinh tế", TS. Nghĩa nói.

Xét về dài hạn, nhiều chuyên gia cho rằng, cần tiếp tục thực hiện có hiệu quả cuộc "cách mạng" trong hệ thống tài chính, thì mới nâng cao tính linh hoạt, chủ động trong ứng phó với các "cú sốc" của nền kinh tế trong và ngoài nước. Theo ông Benedict Bingham, Việt Nam cần ưu tiên hiện đại hóa thể chế, khuôn khổ pháp lý. Việc hoàn thiện cơ chế giám sát hệ thống tài chính phải được ưu tiên

làm sớm thì mới giúp cho thị trường tài chính phát triển lành mạnh, đủ sức ứng phó với những biến động của nền kinh tế.

Theo các chuyên gia, chỉ khi thiết lập được một cơ chế giám sát hữu hiệu thì mới giảm thiểu được những rủi ro đang tồn tại trong hệ thống tài chính hiện nay như tình trạng "nhập khẩu" ô ạt các dịch vụ tài chính của thế giới vào Việt Nam, trong khi chính người sử dụng các dịch vụ này chưa am hiểu cận kề, chứ chưa nói gì đến cơ quan quản lý, giám sát; tín dụng "chạy" lòng vòng từ ngân hàng sang thị trường chứng khoán, thị trường bảo hiểm... rất khó kiểm soát ■